

GNP konstatētās Latvijā un Eiropā aizsargājamās un citādi vērtīgās bezmugurkaulnieku sugas un to aizsardzības statuss

N.p.k.	Sugas nosaukums latviski	Sugas nosaukums latīniski	Aizsardzības statuss	Cits statuss	Sugas labvēlīga aizsardzības stāvokļa novērtējums Latvijā
1.	Ošu pļavraibenis	<i>Euphydryas maturna</i>	ES II, ĪAS 1	IUCN* (VU)	FV
2.	Skabiozu pļavraibenis	<i>Euphydryas aurinia</i>	ES II, ĪAS 1	IUCN* (LC)	U1x
3.	Spilgtā purvuspāre	<i>Leucorrhinia pectoralis</i>	ES II, ĪAS 1	IUCN (LR)	U1x
4.	Zirgskābeņu zilenītis	<i>Lycaena dispar</i>	ES II, ĪAS 1	IUCN* (NT)	FV
5.	Ziemeļu upespērlene	<i>Margaritifera margaritifera</i>	ES II, V, ĪAS 1, MIK	IUCN (EN), SG I, SG*	U2-
6.	Biezā perlamutrene	<i>Unio crassus</i>	ES II, IV, ĪAS 1, MIK	IUCN (EN), SG I, SG*	U2x
7.	Zaļā upjuspāre	<i>Ophiogomphus cecilia</i>	ES II, ĪAS 1	IUCN* (LC), SG III	U1x
8.	Lapkoku praulgrauzis	<i>Osmoderma barnabita</i>	ES II, IV, ĪAS 1, MIK	IUCN* (NT), SG I, MAB (BSS)	
9.	Mannerheima īsspārnis	<i>Oxyporus mannerheimii</i>	ES II, ĪAS 1, MIK		U2x
10.	Svītrainais kapučķirmis	<i>Stephanopachys linearis</i>	ES II, ĪAS 1	IUCN* (LC)	U2x
11.	Platā airvabole	<i>Dytiscus latissimus</i>	ES II, ĪAS 1, MIK	IUCN* (VU), SG III	U2x
12.	Divjoslu airvabole	<i>Graphoderus bilineatus</i>	ES II, ĪAS 1, MIK	IUCN* (VU)	U1x
13.	Austrumu koksngrauzis	<i>Mesosa myops</i>	ES II, ĪAS 1		
14.	Sarkanais plakanis	<i>Cucujus cinnaberinus</i>	ES II, IV, ĪAS 1, MIK	SG I, IUCN* (VU)	U2x
15.	Slaidais pumpurgliemezis	<i>Vertigo angustior</i>	ES II, ĪAS 1, MIK	IUCN* (NT), SG II	U1=
16.	Četrzobu pumpurgliemezis	<i>Vertigo geyeri</i>	ES II, ĪAS 1, MIK	IUCN* (LC), SG III	FV
17.	Tumšā pūcīte	<i>Xylomoia strix</i>	ES II, ĪAS 1	SG I	XX
18.	Lielais māršilu zilenītis	<i>Phengaris (Maculinea) arion</i>	ES II, ĪAS I	IUCN (LR)	U1=

N.p.k.	Sugas nosaukums latviski	Sugas nosaukums latīniski	Aizsardzības statuss	Cits statuss	Sugas labvēlīga aizsardzības stāvokļa novērtējums Latvijā
19.	Cīrulīšu dižtauriņš	<i>Parnassius mnemosyne</i>	ES IV, ĪAS 1	SG I	FV
20.	Zaļā dižspāre	<i>Aeshna viridis</i>	ES IV, ĪAS 1	IUCN (LR), SG III	U2x
21.	Dzeltenkāju upjuspāre	<i>Gomphus flavipes</i>	ES IV, ĪAS 1, MIK	SG I	U2x
22.	Raibgalvas purvuspāre	<i>Leucorrhinia albifrons</i>	ES IV, ĪAS 1		U1x
23.	Resnvēdera purvuspāre,	<i>Leucorrhinia caudalis</i>	ES IV, ĪAS 1		U2x
24.	Parka vīngliemezis	<i>Helix pomatia</i>	ES V, ĪAS 2		FV
25.	Gludais adatgliemezis	<i>Acicula polita</i>	ĪAS 1	SG IV	
26.	Upes akmeņgliemezis	<i>Theodoxus fluviatilis</i>	ĪAS 1	SG IV	
27.	Lielais gludgliemezis	<i>Cochlicopa nitens</i>	ĪAS 1	SG III	
28.	Divzobu vārpstīngliemezis	<i>Clausilia bidentata</i>	ĪAS 1	SG III, MAB (IS)	
29.	Pelēkais vārpstīngliemezis	<i>Bulgarica cana</i>	ĪAS 1	IUCN* (LC), SG III, MAB (IS)	
30.	Asribu vārpstīngliemezis	<i>Clausilia cruciata</i>	ĪAS 1, MIK	IUCN* (LC), SG III, MAB (IS)	
31.	Margainais vārpstīngliemezis	<i>Clausilia dubia</i>	ĪAS 1	IUCN* (LC), SG III, MAB (IS)	
32.	Vālišveida vārpstīngliemezis	<i>Clausilia pumila</i>	ĪAS 1	IUCN* (LC), SG III, MAB (IS)	
33.	Taisnmates vārpstīngliemezis	<i>Cochlodina orthostoma</i>	ĪAS 1	IUCN* (LC), SG III, MAB (IS)	
34.	Lielais torņgliemezis	<i>Ena montana</i>	ĪAS 1, MIK	SG III, MAB (BSS)	

N.p.k.	Sugas nosaukums latviski	Sugas nosaukums latīniski	Aizsardzības statuss	Cits statuss	Sugas labvēlīga aizsardzības stāvokļa novērtējums Latvijā
35.	Mazais torņgliemezis	<i>Ena obscura</i>	ĪAS 1	SG IV, MAB (IS)	
36.	Tumšais kailgliemezis	<i>Limax cinereoniger</i>	ĪAS 1	IUCN* (LC), MAB (IS)	
37.	Graciozais vārpstiņgliemezis	<i>Ruthenica filograna</i>	ĪAS 1	IUCN* (LC), SG III, MAB (IS)	
38.	Mirdzošā ūdensspolīte	<i>Segmentina nitida</i>	ĪAS 1	SG III	
39.	Sešplankumu celmgrauzis	<i>Anoplodera sexguttata</i>	ĪAS 1	IUCN* (LC), SG I, MAB (BSS)	
40.	Vītolu slaidkoksngrauzis	<i>Necydalis major</i>	ĪAS 1	SG II, MAB (IS)	
41.	Priežu sveķotājkoksgrauzis	<i>Nothorina muricata</i> <i>syn. Nothorhina punctata</i>	ĪAS 1, MIK	MAB (BSS)	
42.	Divkupru peldvabole	<i>Brychius elevatus</i>	ĪAS 1, MIK		
43.	Bērzu briežvabole	<i>Ceruchus chrysomelinus</i>	ĪAS 1, MIK	IUCN* (NT), SG I, MAB (BSS)	
44.	Blāvā briežvabole	<i>Dorcus parallelipedus</i>	ĪAS 1	SG II, MAB (BSS)	
45.	Marmora rožvabole	<i>Protaetia lugubris</i> <i>syn. Liocola marmorata</i>	ĪAS 1	SG II, MAB (BSS)	
46.	Lielā dižmakstene	<i>Sembris phalaenoides</i>	ĪAS 1	SG IV	
47.	Zaļais vītolgrauzis	<i>Aromia moschata</i>		SG IV	
48.	Lielā krāšņvabole	<i>Chalcophora mariana</i>	ĪAS 1	SG IV, MAB (BSS)	
49.	Sarkanais sprakšķis	<i>Denticollis rubens</i>	ĪAS 1	IUCN* (LC)	
50.	Alkšņu krāšņvabole	<i>Dicerca alni</i>	ĪAS 1	SG II, MAB (BSS)	

N.p.k.	Sugas nosaukums latviski	Sugas nosaukums latīniski	Aizsardzības statuss	Cits statuss	Sugas labvēlīga aizsardzības stāvokļa novērtējums Latvijā
51.	Četrpunktu liķvabole	<i>Dendroxena quadrimaculata</i>	ĪAS 1	SG II	
52.	Spožā skudra	<i>Lasius fuliginosus</i>	ĪAS 1		
53.	Eiropas upjtīklspārnis	<i>Osmylus chrysops</i>	ĪAS 1	SG II	
54.	Karaliskā dižspāre	<i>Anax imperator</i>	ĪAS 1	SG III	
55.	Strautuspāre	<i>Cordulegaster boltonii</i>	ĪAS 1, MIK	SG II	
56.	Zaļganā zaigspāre	<i>Lestes virens</i>	ĪAS 1	SG III	
57.	Mainīgā spāre	<i>Libellula fulva</i>	ĪAS 1	SG I	
58.	Kuprainā celmmuša	<i>Laphria gibbosa</i>	ĪAS 1	SG I	
59.	Kārklū zaigraibenis	<i>Apatura iris</i>		IUCN* (LC), SG IV	
60.	Apšu zaigraibenis	<i>Apatura ilia</i>		SG IV	
61.	Sausseržu raibenis	<i>Limenitis camilla</i>		SG IV	
62.	Apšu raibenis	<i>Limenitis populi</i>		SG IV	
63.	Rudais pāvacis	<i>Aglia tau</i>		SG IV	
64.	Pelēkais pāvacis	<i>Saturnia (Eudia) pavonia</i>		SG IV	
65.	Čemurziežu dižtauriņš	<i>Papilio machaon</i>		IUCN* (LC), SG II	
66.	Velvētā skrejvabole	<i>Carabus convexus</i>		SG III	
67.	Lielā skrejvabole	<i>Carabus coriaceus</i>		SG III	
68.	Robainais plakanis	<i>Dendrophagus crenatus</i>		SG III, MAB (IS)	
69.	Bērzu asmalis	<i>Grynocharis oblonga</i>		IUCN* (LC); MAB (BSS)	
70.	Lielais asmalis	<i>Peltis grossa</i>		MAB (IS)	
71.	Četrplankumu sēņgrauzis	<i>Mycetophagus quadripustulatus</i>		MAB (IS)	

N.p.k.	Sugas nosaukums latviski	Sugas nosaukums latīniski	Aizsardzības statuss	Cits statuss	Sugas labvēlīga aizsardzības stāvokļa novērtējums Latvijā
72.	Sarkanais melnulis	<i>Neomida haemorrhoidalis</i>		MAB (BSS)	
73.	Tukšzīlais melnulis	<i>Platydema violaceum</i>		MAB (BSS)	
74.	Joslainais sprakšķis	<i>Harminius undulatus</i>		MAB (BSS)	
75.	Iesarkanais sprakšķis	<i>Ampedus erythrogonus</i>		MAB (BSS)	
76.	Ozolu koksneurbis	<i>Lymexylon navale</i>		MAB (BSS)	
77.	Tumšā ēnvabole	<i>Melandrya dubia</i>		MAB (BSS)	
78.	Deguma krāšņvabole	<i>Melanophila acuminata</i>		DMB BSS	
79.	Apšu krāšņvabole	<i>Poecilonota variolosa</i>		MAB (BSS)	
80.	Zilganzaļā eļļasvabole	<i>Meloe brevicollis</i>		SG II	
81.	Tumšā eļļasvabole	<i>Meloe proscarabaeus</i>		SG II	
82.	Zilā eļļasvabole	<i>Meloe violaceus</i>		SG II	
83.	Melnā praulvabole	<i>Prionychus ater</i>		IUCN* (LC), MAB (BSS)	
84.	Koksngraužveida praulvabole	<i>Pseudocistela ceramboides</i>		SG III, MAB (BSS)	
85.	Melnpunktu apšu ūsainis	<i>Saperda perforata</i>		IUCN* (LC), MAB (BSS)	
86.	Rūsganbrūnais koksngrauzis	<i>Stenocorus meridianus</i>		IUCN* (LC), SG IV,	
87.	Gaišais celmgrauzis	<i>Strangalia attenuata</i>		MAB (BSS)	
88.	Divpunktu šaurspārņkrāšņvabole	<i>Agrilus biguttatus</i>		MAB (BSS)	
89.	Astoņplankumu krāšņvabole	<i>Buprestis octoguttata</i>		MAB (BSS)	
90.	Komposta degunradžvabole	<i>Oryctes nasicornis</i>		SG IV	

N.p.k.	Sugas nosaukums latviski	Sugas nosaukums latīniski	Aizsardzības statuss	Cits statuss	Sugas labvēlīga aizsardzības stāvokļa novērtējums Latvijā
91.	Sirseņu īsspārnis	<i>Velleius dilatatus</i>		SG III, MAB (BSS)	
92.	Sveķu platsmeceris	<i>Platyrrhinus resinosus</i>		MAB (BSS)	
93.	Dižais habroniks	<i>Habronyx heros</i>		SG III	
94.	Dižais jātnieciņš	<i>Megarhyssa superba</i>		SG I	
95.	Kroklūpas vārpstiņgliemezis	<i>Laciniaria plicata</i>		IUCN* (LC), MAB (IS)	
96.	Krokainais vārpstiņgliemezis	<i>Macrogastera plicatula</i>		IUCN* (LC), MAB (IS)	
97.	Vēderainais vārpstiņgliemezis	<i>Macrogastera ventricosa</i>		MAB (IS)	
98.	Ziemeļu pumpurgliemezis	<i>Vertigo ronneyensis</i>		SG IV, IUCN* LC	
99.	Blāvā kristālspolīte	<i>Vitrea contracta</i>		SG IV, IUCN* LC	
100.	Upes micīte	<i>Ancylus fluviatilis</i>		SG II	
101.	Birztalu vīngliemezis	<i>Cepaea nemoralis</i>		SG III	
102.	Cekulainā pundurgliemene	<i>Musculium lacustre</i>		SG III	
103.	Krastu medniekzirneklis	<i>Dolomedes plantarius</i>		SG III, IUCN VU	
104.	Rudā dižspāre	<i>Aeshna isosceles</i>		SG III	
105.	Dienvīdu dižspāre	<i>Aeshna mixta</i>		SG III	
106.	Ugunsspāre	<i>Pyrrhosoma nymphula</i>		SG IV	
107.	Dzeltenā laupītājmuša	<i>Laphria flava</i>		SG IV	
108.	Milzu trauslkājods	<i>Pedicia rivosa</i>		SG II	

Informācija par sugu aizsardzības stāvokli Latvijā no „Ziņojums Eiropas Komisijai par biotopu (dzīvotņu) un sugu aizsardzības stāvokli Latvijā. Novērtējums par 2013.-2018. gada periodu” **FV**: Aizsardzības stāvoklis labvēlīgs (Favourable); **U1**: Aizsardzības stāvoklis nelabvēlīgs-nepietiekams (Unfavourable-Inadequate); **U2**: Aizsardzības stāvoklis nelabvēlīgs-sliktis (Unfavourable-Bad); **XX**: Aizsardzības stāvoklis nezināms (Unknown).

Saīsinājumi:

SG - Latvijas Sarkanā grāmata (Spuris, 1998). SG tiek lietotas šādas apdraudēto sugu kategorijas: **I** - izzūdošās sugas; **II** - sarūkošās sugas; **III** - retās sugas; **IV** - maz pazīstamās sugas.

SG* - Rudzīte M., Boikova E., Dreijers E., Jakubāne I., Parele E., Pilāte D., Rudzītis M. 2018. The New Red List of the molluscs of the Latvia. *Environmental and Experimental Biology* (2018) 16: 55-59.

ES – Eiropas Padomes direktīva 92/43/EEK (21.05.1992) Par dabisko dzīvotņu, savvaļas floras un faunas aizsardzību. **II** pielikums. Dzīvnieku un augu sugas, kas ir Kopienas interešu sfērā un kuru aizsardzībai nepieciešama īpaši aizsargājamo teritoriju nodalīšana. * - prioritāra suga; **IV** pielikums. Dzīvnieku un augu sugas, kas ir Kopienas interešu sfērā un kuru aizsardzībai nepieciešams stingrs aizsardzības režīms; **V** pielikums. Dzīvnieku un augu sugas, kas ir Kopienas interešu sfērā un kuru iegūšana un ekspluatācija dabā var būt pieļaujama.

ĪAS 1 – īpaši aizsargājama suga, 1. pielikums (īpaši aizsargājamas sugas) vai 2. pielikums (ierobežoti izmantojamas īpaši aizsargājamas sugas) MK 2000. gada 14. novembra noteikumiem Nr. 396 "Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu"

MIK – sugas aizsardzībai veidojams mikroliegums, 1. pielikums MK 2012. gada 18. decembra noteikumiem Nr. 940 „Noteikumi par mikroliegumu izveidošanas un apsaimniekošanas kārtību, to aizsardzību, kā arī mikroliegumu un to buferzonu noteikšanu"

MAB - Mežaudžu atslēgas biotopu (MAB) (= dabisku meža biotopu) sugas (Lārmanis u.c. 2000). **BSS** -Biotopu speciālistu suga, kuras pastāvēšana ir atkarīga no noteikta biotopa. Tā ir apdraudēta suga, kuras pastāvēšana ir atkarīga no ļoti specifiskiem (mežaudžu atslēgas) biotopiem un kuras izzudīs, ja šie biotopi tiks apsaimniekoti sugu pastāvēšanai nepiemērotā veidā, **IS** - Indikatorsuga, kam ir samērā augstas prasības pret dzīves vidi, bet ne tik augstas kā biotopu speciālistu sugām.

IUCN – Pasauls dabas aizsardzības organizācijas (The World Conservation Union) Apdraudēto sugu saraksts: **EN** (endangered) – apdraudēta suga; **VU** (vulnerable) – jūtīga suga; **LR** (lower risk) – zemāks sugas apdraudējums; **DD** (data deficient) – datu trūkums par sugu.

IUCN* - The World Conservation Union; Red List version 3.1.; IUCN 2017) apdraudēto sugu sarakstā ierakstīta suga un kategorija: **EN** (endangered) – apdraudēta suga; **VU** (vulnerable) – jūtīga suga; **NT** (near threatened) – gandrīz apdraudēta; **LC** (least concern) – vismazāk apdraudēta; **DD** (data deficient) – trūkst datu par sugu

